Dosarul nr.2-3633/2026 (2-26029023-12-2-09032026-1)

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

05 iunie 2026 mun.Chișinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanța în componenţă:
preşedintele şedinţei
judecător Iraida Secrieru-Coșleț
grefier Alina Mihailuc

examinînd, în şedinţă publică, pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dimitrov Alexei împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată

constată

Dimitrov Alexei a depus în instanța de judecată cerere împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii s-a indicat că, acțiunea este depusă în legătură cu încălcarea dreptului lui Dimitrov Alexei la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, intentată de Procuratura mun.Chișinău, oficiul Centru, cu nr. 48adm/21 din 20.12.2021, aflată la examinare la judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător Denis Guzun, dosar nr.*****.

Menționează că, la data de 20 decembrie 2021 prin ordonanța de aplicare a sancțiunii contravenționale a procurorului din Procuratura mun. Chișinău, oficiul Centru, Dumitru Plămădeală s-a dispus a-l recunoaște pe Dimitrov Alexei vinovat de comiterea contravențiilor prevăzute de art.104 și 354 Cod contravențional și a-i aplica sancțiunea contravențională sub formă de amendă după cum urmează, în baza art.104 Cod contravențional - 25 u.c., art. 354 Cod contravențional - 25 u.c. În temeiul art. 44 alin.(2) Cod contravențional pentru concurs de contravenții prin cumulul sancțiunilor aplicate a-i stabili contravenientului sancțiunea definitivă de 36 u.c. ceea ce constituie suma de 1800 lei.

La data de 05 ianuarie 2022 Alexei Dimitrov a depus contestație scurtă în temeiul art.448 alin. (1) Cod contravențional împotriva ordonanței de aplicare a sancțiunii contravenționale din 22.12.2021 solicitând anularea ordonanței din 20.12.2021 de aplicare a sancțiunii contravenționale emise în procedura contravențională nr. 48/2021. La data de 06 ianuarie 2022, contestație în interesele lui Dimitrov Alexei a depus și avocatul Peca Sandu solicitând declararea nulității ordonanței din 20.12.2021 și încetarea procesului contravențional.

La data de 10 ianuarie 2022, procurorul în Procuratura Chișinău, Oficiul Centru Dumitru Plămădeală a remis cauza contravențională către judecătoria Chișinău sediul Buiucani pentru examinarea contestațiilor depuse de Dimitrov Alexei și avocatul Peca Sandu.

La 20 ianuarie 2022 prin fișa de repartizare a dosarului generată de PIGD, dosarul nr.4-22008017-12-5r-20012022, cu privire la contestația depusă Dimitrov Alexei în cauza contravențională asupra ordonanței din 20.12.2021 în baza art.104, alin.(1) și art.354 Cod contravențional, a fost repartizat judecătorului Aurelia Cazacliu.

La 25 ianuarie 2022 judecătorul Aurelia Cazacliu a primit în procedură cauza contravențională și a stabilit ședința pentru 08 februarie 2022. La 08 februarie 2022 ședința de judecată nu a avut loc în legătură cu aflarea completului de judecată în concediu medical. Următoarea ședință fiind stabilită pentru data de 01 martie 2022 orele 10:00.

La 01 martie 2022, s-a prezentat contestatarul Dimitrov Alexei și nu s-a prezentat agentul constatator Dumitru Plămădeală. Totodată, instanța a menționat că, materialul contravențional este în original, dar la acesta sunt anexate copii din dosarul penal, care nu pot fi anexate în original. Instanța a dispus amânarea ședinței de judecată pentru 28 martie 2022 orele 14:00, care, nu a avut loc fiind depusă în acest sens o cerere de amânare din partea procurorului Dumitru Plămădeală fiind invocat motivul aflării sale în concediu medical.

La 13 aprilie 2022 Dimitrov Alexei a depus o cerere de recuzare deoarece judecătorul Cazacliu Aurelia a respins demersul acestuia de a reclama de la procuror probele care nu se regăsesc la dosarul contravențional și totodată a continuat să examineze cauza contravențională doar în baza copiilor anexate. Această încălcare considera că, atentează direct la contradictorialitatea procesului. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 14 aprilie 2022, cererea de recuzare a fost respinsă ca neîntemeiată. Următoarea ședință a fost stabilită pentru 19 mai 2022.

La 19 mai 2022 în ședință s-a prezentat Dimitrov Alexei și nu s-au prezentat procurorul Plămădeală Dumitru, avocatul Peca Sandu și victima Zinaida Ivanov. Instanța a constatat imposibilă examinarea cauzei în lipsa procurorului și victimei. Ședința de examinare a cauzei contravenționale s-a amânat pe data de 06 iunie 2022.

La 06 iunie 2022 în ședința de judecată s-a prezentat Dimitrov Alexei, avocatul Peca Sandu și procurorul, ședința fiind una lucrativă. Următoarea ședință de judecată fiind stabilită pentru 22 iunie 2022 orele 15:00, cînd s-a prezentat Dimitrov Alexei, avocatul Peca Sandu, procurorul Dumitru Plămădeală și victima Ivanov Zinaida. Din cauza că, procurorul nu a asigurat prezența martorilor ședința de judecată a fost amânată pentru 29 iunie 2022.

La 29 iunie 2022 în ședința de judecată au fost audiați martorii Iurcu Maxim și martorul Ivanov Oxana. Instanța de judecată a pus în sarcina procurorului prezentarea probelor și a dispus întrerupere până la 21 septembrie 2022 ora 15:00.

La 21 septembrie 2022 judecătorul Cazacliu Aurelia președintele ședinței de judecată a informat participanții la proces, că a depus declarație de abținere.

La 05 octombrie 2022 judecătorul Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani Tudor Stambol a respins ca neîntemeiată declarația de abținere formulată de judecătorul Aurelia Cazacliu. Următoarea ședință a fost stabilită pentru 12 octombrie 2022 oră 12:30.

La 12 octombrie 2022 la ședința de judecată s-a prezentat Dimitrov Alexei și nu s-au prezentat ceilalți participant la proces. Ședința de judecată a fost amânată pentru 07 noiembrie 2022 ora 14:00.

La 07 noiembrie 2022 Dimitrov Alexei a declarat recuzare judecătorului Cazacliu Aurelia, care prin încheierea din 07 noiembrie 2022 a fost admisă cererea de recuzare a judecătorului Cazacliu Aurelia depusă de Dimitrov Alexei. Dosarul nr. ***** a fost transmis pentru redistribuire unui alt complet de judecată-judecătorului Guzun Denis.

La 24 ianuarie 2023 Dimitrov Alexei a informat instanța de judecată despre necesitatea identificării unui alt apărător. Ședința a fost amânată pentru 23 februarie 2023 ora 10:00, care, nu a avut loc, iar următoarea ședință a fost stabilită pentru 16 mai 2023.

La 16 mai 2023 Dimitrov Alexei în ședința de judecată s-a prezentat și avocatul Terziman Alexandru, dar nu s-a prezentat procurorul Plămădeală Dumitru. Instanța a dispus întrerupere până la data de 05 iunie 2023 ora 13:00.

La 19 iunie 2023 Dimitrov Alexei în ședința de judecată s-a prezentat. Totodată în ședința de judecată s-au prezentat procuror Plămădeală Dumitru și avocat Terziman Alexandru. Instanța de judecată a sesizat o problemă și anume procesele și unele acte autentificate în dosar au o calitate joasă și nu sunt lizibile. S-a pus în sarcina acuzatorului de stat prezentarea înscrisurilor necesare. S-a anunțat întrerupere până la 25 iulie 2023 ora 15:00. De asemenea a mai fost stabilită o ședință de judecată pentru 03 august 2023.

La 03 august 2023 în ședința de judecată s-a prezentat Dimitrov Alexei, avocat Terziman Alexandru procuror Plămădeală Dumitru. Ședința a avut loc, a fost audiat martorul Maxim Iurcu. Instanța de judecată a anunțat întrerupere până la data de 22 august 2023 ora 16:00, care, nu a avut loc din motiv că judecătorul se află în complet ședința de judecată fiind stabilită pentru data de 04 decembrie 2023 ora 13:00.

La 04 decembrie 2023 ședința de judecată a avut loc s-au prezentat Plămădeală Dumitru procuror, contestatar Dimitrov Alexei, apărător Terziman Alexandru și victima Ivanov Zinaida. A fost stabilită următoarea ședință pentru 07

februarie 2024, care, nu a avut loc din motiv că, judecătorul se află în complet, iar ședința de judecată a fost amânată pentru 24 aprilie 2024 orele 14:00.

La 24 aprilie 2024 ședința de judecată a avut loc s-au prezentat Plămădeală Dumitru procuror, contestatar Dimitrov Alexei, apărător Terziman Alexandru. Ședința de judecată a fost amânată pe motiv că martorul s-a aflat în concediu medical. Noul termen de judecată a fost stabilit pentru 03 iulie 2024 ora 15:30.

La 03 iulie 2024 s-a prezentat contestatarul Dimitrov Alexei, apărător Terziman Alexandru, martor Oxana Ivanov nu s-a prezentat procurorul Plămădeală Dumitru. Ședința a avut loc, a fost audiată martorul Ivanov Oxana și cercetate materiale cauzei. Instanța a anunțat despre finisarea cercetării judecătorești. Următoarea ședință a fost stabilită pentru 30 septembrie 2024.

La 30 septembrie 2024 ședința de judecată nu a avut loc în legătură cu faptul că judecătorul Guzun Denis se afla în concediu anual de odihnă. Următorul termen de judecată fiind stabilit pentru 20.02.2025 ora 14:30.

La 20 februarie 2025 ședința de judecată nu a avut loc din motiv că judecătorul se afla în complet, iar ședința de judecată a fost stabilită pentru 23 mai 2025.

La 23 mai 2025 s-a prezentat avocatul Terziman Alexandru și-a expus poziția contestatarului în dezbateri judiciare. Deliberarea și pronunțare hotărârii a fost anunțată pentru 17 iulie 2025. La 17 iulie 2025 ședința de judecată nu a avut loc fiind amânată deliberarea și pronunțarea pentru 06 octombrie 2025.

La 06 octombrie 2025 a fost pronunțată hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, cauza 5r-167/22 prin care au fost respinse ca neîntemeiate contestațiile depuse de Dimitrov Alexei și avocatul Sandu Peca.

La 20 octombrie 2025, în termenul legal avocatul Terziman Alexandru în interesele lui Dimitrov Alexei a depus recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 06 octombrie 2025. Examinarea recursului a fost stabilită la Curtea de Apel Centru pentru luna martie 2027.

Urmare a celor invocate supra, menționează că, examinarea cauzei contravenționale a avut loc în perioada 10.01.2022-06.10.2025, adică de 3 ani și 9 luni, iar ședința de examinare a recursului împotriva hotărârii judecătoriei Chișinău sediul Buiucani a fost stabilit pentru luna martie 2027.

Precizează că, reținînd prevederile art. 454, alin. (1) Cod contravențional în redacția din anul 2022 (la momentul parvenirii cauzei), cauza contravențională se judecă în termen rezonabil, dar nu mai mult, de 2 luni de la data intrării dosarului în instanța de judecată.

Așadar, termenul de examinare a cauzei contravenționale 48adm/21 din 20.12.2021 a fost depășit considerabil, iar la creșterea duratei de (re)examinare (în dosarul 5r-167/22) au contribuit următorii factori, care consideră că, nu sunt imputabili reclamantului: amânările nemotivate venite din partea agentului

constatator și a părții vătămate (și neluarea de instanță a măsurilor privind responsabilizarea și chiar sancționarea părților în proces pentru înaintarea de cereri abuzive, nefondate); neprezentarea originalului materialului contravențional (și neluarea de instanță a măsurilor prompte și eficiente privind achiziționarea acestuia); redistribuirea dosarului pe motivul abținerii/recuzării judecătorului precedent de la examinarea cauzei.

Prin urmare consideră că, anume conduita instanțelor de judecată a contribuit la durata îndelungată de examinare (la rejudecare) a cauzei contravenționale, existînd o ingerință fundamentală în dreptul de acces la justiție a lui Dimitrov Alexei, iar în rezultat a fost încălcat dreptul la examinarea în termen rezonabil a cauzei.

Referitor la dreptul lezat prin comiterea faptei ilicite, indică că, conform art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. Celeritatea trebuie să caracterizeze orice procedură de soluționare a unei cauze, chiar și a celor pentru care legea nu prevede în mod expres o procedură urgentă. Chiar dacă demersurile de amânare, suspendare sub diferite motive au parvenit din partea participanților la proces, anume instanța de judecată este cea care decide asupra admisibilității acestora conducându-se sub aspectul pertinenței chestiunilor soluționate de prevederile legislației. Jurisprudența CEDO atestă în acest sens că statutul este responsabil pentru omisiunile autorităților cărora le-a delegat sarcini în vederea respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și care nu au întreprins măsuri prompte și adecvate în vederea executării acestora. Statul în ultima instanță deține pârghiile necesare pentru asigurarea respectării dreptului la judecarea în termen rezonabil sau la executarea unei hotărâri în termen rezonabil.

Subliniază că, solicitând respectarea unui „termen rezonabil”, Convenția subliniază importanța ca justiția să nu fie făcută cu întârzieri care ar putea pune în pericol eficacitatea și credibilitatea sa (H. împotriva Franței, pct. 58; Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 61). Art. 6 § 1 obligă statele contractante să-și organizeze sistemele juridice astfel încât să le permită să îndeplinească cerințele acestei dispoziții.

Mai indică că, aprecierea dacă procedurile intră în sfera penalului în sensul articolului 6 § 1 din Convenție nu este ținută de clasificarea dată de legislația națională și constituie un concept autonom care se apreciază după unele criterii deja bine definite (așa-numite criterii Engel), și anume : (1) încadrarea în dreptul intern; (2) natura infracțiunii (delictului, contravenției, etc.); (3) gravitatea

pedepsei pe care persoana în cauză riscă să o primească. Și, având în vedere criteriile stabilite în jurisprudența sa constantă în materie (a se vedea, printre altele, Ezeh și Connors vs Regatul Unit al Marii Britanii (GC), nr. 39665/98 și 40086/98, pct. 120, CEDO 2003-X), Curtea consideră că, în ciuda naturii pecuniare a sancțiunii aplicate efectiv reclamantului, a cuantumului redus al acesteia și a naturii civile a legii care sancționează contravenția respectivă, procedura în cauză poate fi asimilată unei proceduri penale.

Astfel, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului contravențiile intră în sfera acuzațiilor în materie penală, în acest sens, în cauza Ozturk vs. Germania, Curtea analizează caracterul penal al contravenției și statuează că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația internă a statelor semnatare ale Convenției nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art. 6 din CEDO care garantează dreptului unui individ la un proces echitabil.

Menționează că, Curtea Europeană a reținut că, aflarea persoanei într-o stare de incertitudine cu privire la viitorul său pentru o perioadă îndelungată de timp, ținând cont de faptul că risca o condamnare penală, este contrară articolului 6 din Convenție. Curtea Europeană a subliniat că acuzatul are dreptul la examinarea cazului său cu o diligență specială și că, în materie penală, articolul 6 din Convenție este conceput pentru evitarea incertitudinii în care se află o persoană acuzată (Kalpachka v. Bulgaria, 2 noiembrie 2006, § 65; Borzhonov v. Rusia, 22 ianuarie 2009, § 39; Grigoryan v. Armenia, 10 iulie 2012, § 129; Borobar și alții v. România, 29 ianuarie 2013, § 80).

La fel, jurisprudența CEDO stabilită prin hotărârea Price și Lowe vs Regatul Unit nr. 43185/98 și 43186/98 și 23, 29.07.2003 implică că, statul urmează să stabilească mecanisme pentru a examina în termen rezonabil cauzele, fie prin mărirea numărului de judecători fie prin fixarea unor termene-limite sau alte metode, iar dacă un stat permite ca procesul judiciar să continue în afara unui termen rezonabil, prevăzut de art. 6 din Convenție fără a întreprinde nimic va fi responsabil pentru încălcarea termenului rezonabil.

În același timp, precizează că, CtEDO a stabilit că, atunci cînd procedurile sunt redeschise, instanțele judecătorești trebuie să dea dovadă de o diligență deosebită pentru a asigura finalizarea cît mai rapidă a acestor proceduri. (SRL „Deservire” vs Moldova, Mazepa vs Moldova)

Mai indică că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a instituit anumite criterii de apreciere a noțiunii de termen rezonabil (a se vedea cauzele Josan 18, Mazepa 42 Holomiov 137) și anume complexitatea cauzei, care se apreciază după caz și individual (se va ține cont de natura obiectului litigiului, precum și de faptul dacă acțiunea a cuprins doar un singur obiect sau a fost conexate mai multe obiecte și/sau cereri inclusiv ale unor persoane terțe)

comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului; comportamentul instanțelor de judecată; miza (interesul) pentru reclamant, relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde, violarea dreptului său la un termen rezonabil.

În continuare, referitor la complexitatea cauzei, menționează că, din punct de vedere al complexității, cauza contravențională 48adm/21 din 20.12.2021, pornită în privința lui Dimitrov Alexei nu a fost una dificilă din punct de vedere factologic sau juridic, avînd toți subiecții în proces stabiliți, obiectul contestației fiind clar, fiind prezent materialul probator și cadrul legal în baza căruia urma a fi verificată temeinicia și legalitatea ordonanțelor din 20 decembrie 2021 emise de procurorul în Procuratura Chișinău, Oficiul Centru, Plămădeală Dumitru și a contestației formulată de Alexei Dimitrov.

Referitor la comportamentul părților, menționează că, la caz, se atestă lipsa de diligență și implicare activă din partea agentului constatator (a procurorului), motivul esențial al amânării repetate a ședințelor de judecată fiind neprezentarea de către acesta a materialului contravențional în original și lipsa acestuia de la mai multe ședințe de judecată. Totodată, precizează că, cauza contravențională s-a aflat la examinare începând cu ianuarie 2022 la judecătorul Aurelia Cazacliu, iar din noiembrie 2022 cauza a fost redistribuită la judecătorul Guzun Denis, însă, chestiunea privind lipsa la dosar a materialelor cauzei contravenționale a fost ridicată abia în anul 2023, fiind imputabil instanței că, nu le-a solicitat din timp de la agentul constatator. Dimpotrivă, reclamantul, în calitatea sa de contestatar/potențial contravenient, precizează că, nu a manifestat o conduită care ar fi dus la tergiversarea examinării cauzei, fiind activ, responsabil, manifestînd un interes ridicat în soluționarea cauzei în termeni cît mai restrînși, în acest sens a depus mai multe cereri și demersuri, se prezenta regulat în ședințe etc.

Referitor la miza (interesul) pentru reclamant, indică că, miza de a fi soluționată cauza contravențională a fost și este una extrem de mare, întrucît lipsa unei finalități pe parcursul a 5 ani îi crea stări de stres, incertitudine, epuizare morală și emoțională, fiind nevoit să își consume timpul personal, resursele materiale pentru a se pregăti și de a participa în ședințele de judecată, înregistrînd astfel abateri de la alte activități importante, totodată fiind lipsit de posibilitatea de a dispune în totalitate de timpul său liber. Mai mult, existența cauzei contravenționale a fost de nenumărate ori abordată de pretinsa victimă în alte litigii, unde aceasta a speculat pe faptul vinovăției acestuia.

Astfel, reiterează că, termenul de 3 ani și 9 luni de judecare a cauzei, scurs din momentul repartizării cauzei contravenționale judecătorului Aurelia Cazacliu, și ulterior, redistribuirii judecătorului Guzun Denis, se datorează preponderent conduitei agentului constatator (care a lipsit din multe ședințe, nu a asigurat prezentarea materialelor cauzei contravenționale) și instanței de judecată, pe de altă

parte, care nu a luat toate măsurile necesare pentru a asigura o examinare a cauzei într-un timp restrîns.

Accentuează că, durata de timp a examinării cauzei contravenționale a fost suficient de mare ca să provoace suferințe morale reclamantului, în calitate de persoană pusă și menținută o perioadă îndelungată sub acuzare de comiterea contravenției prevăzute la art. 104 și art. 354 Cod contravențional.

Remarcă că, din cauza duratei excesive de examinare a cauzei contravenționale a fost în imposibilitate de a introduce o acțiune în baza Legii nr. Nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în legătură cu pornirea ilegală în privința sa a cauzei penale 2021480763 (întrucît a fost scos de sub urmărirea penală), or soluția pe marginea vinovăției acestuia a fost așteptată anume în urma soluționării cauzei contravenționale, întrucît pretinsele acțiuni ilegale ale acestuia inițial au fost examinate prin prisma legislației penale și după aceasta au fost recalificate în baza prevederilor Codului contravențional.

Mai menționează că, întocmirea, depunerea contestației în cadrul cauzei contravenționale, promovarea acesteia în instanța contravențională (prin participarea la ședințele de judecată), ulterior introducerea unei acțiuni în justiție în vederea restabilirii drepturilor lezate presupune consumuri de resurse (de timp, materiale, intelectuale, morale) care ar fi fost posibil de investit în alte activități, necesare vitale (activitatea profesională, divertisment, autodezvoltare etc.), fiind de remarcat că reclamantul este șomer, nu dispune de surse de venit și necesită să dispună de timp liber pentru a se încadra în cîmpul muncii, dar nu să se consume în litigiile judiciare.

Prin urmare, ținîndu-se cont de faptul că, cauza contravențională s-a aflat în total pe rolul instanțelor de judecată din 11 ianuarie 2022-prezent (iar examinarea recursului a fost stabilit pentru martie 2027), consideră că, acești termeni de principiu nu corespund criteriului normelor naționale și celor internaționale, fiind unul lipsit de rezonabilitate, prin urmare se impune repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil.

A făcut referire la art. 2, alin.(1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, care prevede că, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată, o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege.

Potrivit art. 2 alin. (3) al Legii nr.87, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, sau a dreptului la executarea in

termen a hotărârii judecătorești se repară, indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. Conform alin. (4) al aceluiași articol, prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se repară de către stat.

Conform art. 5 alin. (1) a Legii idem, în urma constatării faptului că, a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum si a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

A citat și prevederile art. 19 alin. (1) și (3) Codul civil care stabilește că, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Conform art. 2025 alin. (1) Cod civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat ele.), iar dacă aceasta, nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.

Conform art. 2036 alin. (1)- (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Totodată, indică că, și art. 2037 alin. (1) și (2) Cod civil stabilește că, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care aceasta compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La fel, menționează că, Curtea Constituțională prin Hotărîrea sa nr. 31 din 01.10.2013 (p. 54) a invocat că, în orice societate democratică protecția persoanei (fizice sau juridice) este una din atribuțiile de bază ale statului, iar posibilitatea persoanei de a utiliza în instanța de judecată toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa constituie un remediu efectiv pentru asigurarea unui proces echitabil, principiu care se desprinde din art. 20 alin. (1) din Constituție, conform căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Dreptul de a revendica o despăgubire pentru prejudiciu material și moral a fost considerat o parte componentă a dreptului de acces la o instanță în ceea ce privește aspectele civile, atât pentru solicitanții individuali cât și pentru cei corporativi (Zivulinskas c. Lituaniei, dec.), când s-a făcut referire mutatis mutandis la cazul Comingersoll SA c. Portugaliei [CG], §35).

Învederează și faptul că, în cauză McFarlane v. Irlanda 31333/06 din 10 septembrie 2010, Curtea a reiterat cât este de important criteriul mizei cauzei pentru reclamant la constatarea încălcării termenului rezonabil al examinării cauzei penale. Astfel Curtea a statuat că acuzațiile împotriva reclamantului erau grave și că acesta purta povara unor asemenea acuzații și a potențialelor sentințe de aproximativ 10 ani și 6 luni, timp în care avusese obligații de raportare și i se cerea frecvent să se prezinte la Dublin înaintea SCC (En. Special Criminal Court-Instanța penală specială). După examinarea tuturor materialelor și argumentelor înaintate și avînd în vedere jurisprudența sa pe această temă, Curtea consideră că, durata totală a procedurii penale împotriva reclamantului a fost excesivă și nu a respectat cerința privind „termenul rezonabil”. Astfel a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților Fundamentale.

Precizează că, în cazul în care Curtea constată o violare, impune statului respondent o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia, în așa mod, încît să restabilească pe cît e posibil situația existentă înainte de violare (Former King of Greece și alții c. Greciei, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc (Prodan, § 70).

Astfel, în cauza Oleksandr Volkov vs. Ucraina, Curtea a stabilit că, hotărârea prin care este constatată încălcarea unui drept convențional garantat, impune obligația statului pîrît de a pune capăt acesteia și de a repara consecințele produse în vederea restabilirii cît mai curînd posibile a situației preexistente încălcării.

Mai indică că, CEDO a specificat criteriile-cheie pentru verificarea caracterului efectiv al măsurilor reparatorii de despăgubire cu privire la durata excesivă a procedurii judiciare (cauza Yuriy Nikolayevich Ivahov/Ucraina, nr.

40450/04, 15 octombrie 2009, alineatul 65). În cazul în care despăgubirea este considerată o măsură reparatorie, instanțele trebuie să evite formalismul excesiv, în special cu privire la demonstrarea prejudiciului. Formalismul excesiv (o interpretare riguroasă a normelor de procedură) poate priva reclamanții de dreptul de acces la instanță.

De asemenea, potrivit standardelor CtEDO, compensațiile acordate la nivel național cu titlu de prejudiciu moral trebuie să nu fie nerezonabile în raport cu compensațiile acordate de ea în cauze comparabile, adică în cauzele în care a fost constatată o violare comparabilă de către același stat sau de către un alt stat cu un nivel de dezvoltare economică similar. În hotărârea Burdov nr. 2 c. Rusiei (15 ianuarie 2009), CtEDO a menționat următoarele în ceea ce privește repararea prejudiciului moral: „100. Există o prezumție puternică, ..., că procedurile excesiv de lungi vor cauză prejudicii morale. Curtea consideră că, această prezumție este deosebit de puternică în privința întârzierii excesive în executarea de către Stat a unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva acestuia ... având în vedere frustrarea inevitabilă cauzată de neonorarea de către stat a datoriilor, precum și faptul că, reclamantul a trecut deja prin procedurile judiciare și a obținut câștig de cauză."

În cazul care Curtea constată o violare impune statului respondent o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia, în așa mod, încît să restabilească pe cît e posibil situația existentă înainte de violare (Former King of Greece și alții c. Greciei, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc (Prodan, § 70).

Reiterează faptul că, scopul satisfacției echitabile acordate de CtEDO este de a repara prejudiciul cauzat reclamantului ca urmare a evenimentelor contrare CEDO (Scozzari și Giunta c. Italiei, 13 iulie 2000, para. 248-250). CtEDO prezumă că violarea CEDO cauzează inevitabil anumite suferințe psihice (a se vedea hot. Guja c. Moldovei, 2008, para. 101), iar părțile pot convinge CtEDO să acorde alte compensații. CtEDO cere ca compensațiile cu titlu de prejudiciu moral acordate la nivel național pentru violarea CEDO să fie comparabile cu cele acordate de CtEDO în cauze comparabile (a se vedea hot. Ciorap nr. 2 c. Moldovei, 2010). Mărimea prejudiciului moral acordat depinde de seriozitatea violării CEDO și efectul acestei violări asupra reclamantului, dar și de alte circumstanțe (ex. vârsta și sănătatea reclamantului, miza pentru reclamant, etc.) Potrivit legislației în vigoare, vătămatul însuși, subiectiv, apreciază gravitatea prejudiciului moral cauzat și în acțiune indică o sumă conform voinței sale

Potrivit standardelor CtEDO, compensațiile acordate la nivel național cu titlu de prejudiciu moral nu trebuie să fie nerezonabile în raport cu compensațiile acordate de ea în cauze comparabile, adică în cauzele în care a fost constatată o

violare comparabilă de către același stat sau de către un alt stat cu un nivel de dezvoltare economică similar.

Totodată, mai menționează că, și conform Recomandării a nr. 6 președintelui Curții de Supreme de Justiție privind satisfacția echitabilă, se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luîndu-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzîndu-se pretenții excesive și vădit exagerate. În materia duratei nerezonabile a procedurilor judiciare, sumele acordate cu titlu de prejudiciu moral variază între 1000 EURO și 2500 EURO, pentru 5 sau 10 ani.

Astfel, indică că, în cazurile moldovenești, CEDO a acordat în mediu, cu titlu de costuri și cheltuieli, între 500 și 1500 euro. Iar, conform Recomandării nr. 6 a CSJ din 01.11.2012 privind satisfacția echitabilă (accesibilă pe link: http://iurisprudenta.csj.md/search rec csj.php?id=21=), analizînd jurisprudența CEDO în cazurile de neexecutare, se poate constata că mărimea acesteia este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întîrziere și cîte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întîrziere.

La fel, potrivit practicii Curții Europene, prejudiciul moral acordat de instanțele naționale poate fi mai mic de două ori decât cel acordat de Curte (cauza Cocchiarella vs Italia, nr.64886/01,§146). Cu alte cuvinte, în plan național, consideră că, prejudiciul moral poate fi acordat la jumătatea satisfacțiilor acordate de Curte.

A mai făcut referire și la practica instanțelor naționale, și, a indicat că, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de reclamant, durata procesului contravențional, care doar în faza de rejudecare la moment constituie 2 ani și 9 luni, precum și importanța de a fi soluționată cauza în termeni restrînși, consideră echitabilă acordarea cu titlu de prejudiciu în mărime de 30 000,00 de lei moldovenești. Această sumă consideră că, este rezonabilă, neexcesivă, adecvată în raport cu suferințele, inconvenientele cauzate de durata excesivă de (re)examinare a cauzei contravenționale și cu consecințele pe care le-a avut asupra reclamantului.

La fel, s-a referit la cheltuielile de judecată.

S-a solicitat constatarea încălcării dreptului lui Dimitrov Alexei la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale nr.5r-167/22, și, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul pîrîtului Ministerul Justiției al RM în beneficiul reclamantului Dimitrov Alexei a prejudiciul moral în sumă de 30 000,00 MDL (treizeci mii lei) cauzat prin încălcarea respectivă și încasarea cheltuielilor de judecată, exprimate prin costuri de transport în mărime de 972 lei.

În ședința de judecată, reclamantul – Dimitrov Alexei, nu s-a prezentat, a acționat prin reprezentant.

Reprezentantul reclamantului – Terziman Alexandru, în ședința de judecată s-a prezentat, cererea a susținut și a solicitat admiterea ei.

Reprezentantul pîrîtului Ministerul Justiției – Nigai Nicolae, în ședința de judecată s-a prezentat, cererea nu a recunoscut și a solicitat respingerea ei.

Studiind materialele dosarului, ascultând părțile, analizând în corespundere cu prevederile art.130 CPC, cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea, din următoarele considerente.

Conform art. 1 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Conform art. 2 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a

dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, statul are drept de regres faţă de persoana vinovată. Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant. Organul care reprezintă statul în instanţă de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

Conform art.4, alin.(1)-(3)al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărîrii judecătoreşti prezintă Ministerului Justiţiei un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conţine: numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorităţii implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorităţii responsabile de executarea hotărîrii judecătoreşti; date despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; date despre acţiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.

În conformitate cu art.454, alin.(1) Codul contravențional, cauza contravențională se judecă în termen rezonabil, dar nu mai mult de 2 luni de la data intrării dosarului în instanța de judecată.

În speță, se atestă că, reclamantul Dimitrov Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța menționează că, procesul pentru care se invocă încălcarea termenului rezonabil de examinare reprezintă un proces judiciar contravențional.

Prin prisma normei speciale și în coraborare art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale se denotă că, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un

termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. În cauzele CtEDO Josan contra Moldovei, §18, Mazepa contra Moldovei, § 42, Holomiov contra Moldovei, § 137 este menționat că, rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referință la următoarele criterii de apreciere: complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant. Astfel, cerința Convenției ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al părților, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea instanței, miza pentru cel judecat, precum și exercitarea căilor de atac.

În vederea realizării sarcinii probațiunii conform art.4, alin.(1) al legii nr.87, pîrîtul a prezentat referință și raportul asupra perioadei de examinare a cauzei contravenționale vizate.

Analizând materialele cauzei, și, în special conținutul raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei contravenționale (f.d.81-84), se atestă că, dosarul contravențional a fost transmis instanței de judecată de către Procuratura mun.Chișinău, oficiul Centru, la data de 11.01.2022. Examinarea cauzei, în primă instanță, a avut loc la judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe parcursul perioadei 05.01.2022 până la data pronunțării hotărîrii – 06.10.2025.

La fel, se constată că, pe durata examinării în primă instanță, cauza a fost repartizată succesiv la doi judecători, examinarea cauzei fiind afectată de multiple amînări, din motive obiective și subiective, inclusiv: lipsa părților, cereri de amînare, cereri de recuzare, cereri și abținere, starea de sănătate a participanților și necesitatea acordării de termene suplimentare pentru pregătire/prezentare probe. Iar, la data de 06.10.2025, instanța de fond a pronunțat hotărîre, dosarul fiind transmis în instanța de apel, la data de 02.02.2026, ședința fiind numită pentru data de 23.03.2027.

De asemenea, din raportul prezentat de pîrît se atestă că, la data de 20.12.2021 procurorul în Procuratura mun. Chișinău Oficiu Centru a emis ordonanța de aplicare a sancțiunii contravenționale potrivit căreia, Dimitrov Alexei a fost sancționat în conformitate cu art. 104 alin. (1) și art. 354 Codul contravențional cu amendă.

La data de 05.01.2022, Dimitrov Alexei a depus o contestație împotriva ordonanței de aplicare a sancțiunii contravenționale din 22.12.2021, potrivit căreia a solicitat anularea acesteia.

La data de 11.01.2022 Procuratura mun. Chișinău, Oficiu Centru a expediat pentru examinare contestația contravenientului Dimitrov Alexei la Judecătoria Chișinău, sediu Buiucani.

La data de 20.01.2022, conform fișei de repartizare, dosarul cu nr.4-22008017-12-5r-20012022 (5r - 167/22) a fost repartizat automat-aleatoriu judecătorului Aurelia Cazacliu.

La data de 25.01.2022, potrivit încheierii, ședința a fost fixată pentru 08.02.2022.

Potrivit certificatului din dosar, ședința fixată pentru 08.02.2022 nu a avut loc din motivul aflării completului de judecată în concediul medical, următoarea ședință fiind fixată pentru 01.03.2022.

La data de 01.03.2022, în ședință s-a prezentat contravenientul Dimitrov A. Nu s-au prezentat procurorul Plămădeală D., avocatul Peca S. și partea vătămată Ivanov Z. Considerînd imposibilă examinarea cauzei în lipsa părților absente, instanța a dispus amînarea ședinței pentru 28.03.2022, cu citarea repetată.

La data de 28.03.2022, la cererea procurorului Plămădeală D. de amînare a ședinței de judecată pe motivul aflării în concediu medical, ședința a fost fixată pentru 19.05.2022.

La data de 13.04.2022, contravenientului Dimitrov A. a înaintat cerere de recuzare judecătorului Cazacliu A. Conform fișei de repartizare, cererea de recuzare a fost repartizată automat-aleatoriu judecătorului Arina Ialanji.

La data de 13.04.2022, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A. și agentul constatator Plămădeală D, ședința a fost amînată pentru 14.04.2022, cînd a fost pronunțată încheierea privind respingerea cererii de recuzare depusă de Dimitrov A..

La data de 19.05.2022, la ședință s-a prezentat contravenientul Dimitrov A. nu s-au prezentat procurorul Plămădeală D., avocatul Peca S. și partea vătămată Ivanov Z. Considerînd imposibilă examinarea cauzei în lipsa părților absente, instanța a dispus amînarea ședinței pentru 06.06.2022, cu citarea repetată.

La data de 06.06.2022, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S. și procurorul Plămădeală D., nu s-a prezentat partea vătămată Ivanov Z. Ședința a avut loc, fiind audiate părțile prezente, însăn din motivul expirării timpului preconizat, a fost întreruptă pentru 22.06.2022.

La data de 22.06.2022, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S., procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. Ședința a avut loc, fiind audiată partea vătămată însă, a fost întreruptă pentru 29.06.2022, fiind dispusă citarea martorului Ivanov O. și procurorului Iurcu M.

La data de 29.06.2022, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S., procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. Ședința a

avut loc, fiind audiat martorul Iurcu M. și Ivanov O., însă, a fost întreruptă la demersul procurorului pentru a prezenta probe pentru 21.09.2022.

La data de 21.09.2022, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S., procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. Ședința a fost întreruptă pentru examinarea declarației de abținere de la judecarea cauzei, depusă de judecătorul Cazacliu A, care, prin încheierea din 05.10.2022, a fost respinsă.

La data de 12.10.2022, la ședință nu s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S., procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. Considerînd imposibilă examinarea cauzei în lipsa părților absente, instanța a dispus amînarea ședinței pentru 07.11.2022, cu citarea repetată. La data de 07.11.2022, contravenientul Dimitrov A. a înaintat cerere de recuzare judecătorului Cazacliu A., care a fost admisă.

La data de 07.11.2022, conform fișei de repartizare, dosarul cu nr.4-22008017-12-5r-20012022 (5r-167/22) a fost repartizat automat-aleatoriu judecătorului Guzun D.

La data de 26.10.2022, potrivit încheierii, cauza a fost primită în procedură, ședința fiind numită pentru 24.01.2023. La data de 24.01.2023, la ședință nu s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S., procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. La cererea contravenientului Dimitrov de amînare a ședinței de judecată depusă prin email, ședința a fost amînată pentru 23.02.2023.

La data de 23.02.2023, la ședință nu s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul Peca S., procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. La cererea contravenientului de amînare a ședinței judecată depusă prin email, ședința a fost amînată pentru 16.05.2023.

La data de 16.05.2023, la ședință s-au prezentat contravenientul și avocatul acestuia, nu s-au prezentat procurorul și partea vătămată. La cererea avocatului și contravenientului de a face cunoștință cu materialele cauzei, din motivul absenței procurorului, instanța a dispus amînarea ședinței pentru 05.06.2023, cînd, conform certificatului din dosar, ședința de judecată nu a avut loc din motivul concediului medical al judecătorului, fiind stabilită anterior pentru 19.06.2023.

La data de 19.06.2023, la ședință nu s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul contravenientului, procurorul Plămădeală D. Nu s-a prezentat partea vătămată Ivanov Z. care a depus cerere de examinare în lipsa sa. La cererea avocatului și contravenientului ședința a fost întreruptă pentru 25.07.2023 cu însărcinarea procurorului de a prezenta înscrisurile necesare fiind stabilită ședința de judecată pentru 03.08.2023.

La data de 03.08.2023, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul contravenientului, procurorul Plămădeală D. Nu s-a prezentat partea vătămată Ivanov Z. care a depus cerere de examinare în lipsa sa. Ședința a avut loc,

a fost audiat martorul Iurcu M. însă, la cererea avocatului și contravenientului a fost întreruptă acordînd termen părții apărării pentru a asigura prezenta martorului.

La data de 04.12.2023, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul contravenientului, procurorul Plămădeală D., partea vătămată Ivanov Z. Ședința a avut loc, a fost audiată partea vătămată Ivanov Z. însă, la cererea avocatului și contravenientului a fost întreruptă acordînd termen părții apărării pentru a asigura prezenta martorului.

La data de 24.04.2024, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul contravenientului, procurorul Plămădeală D. Nu s-a prezentat partea vătămată Ivanov Z. care a depus cerere de examinare în lipsa sa. La cererea avocatului și contravenientului ședința a fost întreruptă pentru 03.07.2024, pentru a asigura prezenta martorului.

La data de 03.07.2024, la ședință s-au prezentat contravenientul Dimitrov A., avocatul contravenientului. Nu s-au prezentat procurorul Plămădeală D. și partea vătămată Ivanov Z. Ședința a avut loc, a fost audiat martorul Ivanov O. însă, considerînd imposibilă examinarea în lipsa procurorului, ședința a fost întreruptă.

La data de 23.05.2025, la ședință s-a prezentat avocatul contravenientului, nu s-au prezentat: agentul constatator, contravenientul Dimitrov A., partea vătămată Ivanov Z. Ținând cont că părțile au fost legal citate și careva cereri de amînare nu au fost depuse, instanța a continuat ședința în lipsa acestora, au fost cercetate materialele cauzei, finisată cercetarea judecătorească, fiind stabilită data pronunțării hotărârii pentru 17.07.2025 reieșind din volumul excesiv de cauze aflate în procedură la judecătorului raportor.

La data de 17.07.2025, potrivit certificatului din dosar ședința nu a avut loc stabilind o altă dată, pentru 06.10.2025.

La data de 12.09.2025, contestatarul Dimitrov A. a depus cerere de accelerare a examinării cauzei.

La data de 15.09.2025, conform fișei de repartizare, cererea de accelerare în dosarul cu nr.4- 22008017-12-5r-20012022 (5r-167/22) a fost repartizat automat-aleatoriu judecătorului Petru Păun. Potrivit încheierii, cererea de accelerare a examinării cauzei depusă de contestatarul Dimitrov A. a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 06.10.2025, la ședință s-a prezentat avocatul contravenientului Terziman A., nu s-au prezentat: agentul constatator, contravenientul a fost pronunțată hotărârea motivată.

La data de 20.10.2025, împotriva hotărârii din 06.10.2025, avocatul în numele și interesele contravenientului Dimitrov A., a depus recurs.

La data de 02.02.2026, cauza contravențională a parvenit la Curtea de Apel Centru, pentru examinarea recursului, și, conform fișei de repartizare, dosarul a

fost repartizat judecătorului raportor Marcel Popescu în mod automat-aleatoriu, ședința de judecată fiind numită pentru 23.03.2027.

Analizând cronologia evenimentelor procesuale, conform raportului pîrîtului prezentat la materialele dosarului și reiterat supra, instanța constată că, examinarea cauzei contravenționale la judecătoria Chișinău, sediul Buiucani s-a desfășurat în perioada 20.01.2022 - 06.10.2025 (3 ani și 9 luni), iar la moment cauza se află pe rolul Curții de Apel Centru. Și, reieșind din circumstanțele esențiale ale cauzei, instanța conchide în favoarea faptului precum că, termenul de examinare a cauzei, aceasta nefiind la momentul depunerii prezentei acțiuni, soluționată definitiv și irevocabil, este unul îndelungat.

La aprecierea termenului rezonabil de examinare a cauzei urmează a fi luate în considerare anumite crierii precum complexitatea cauzei ce se apreciază după caz și individual; comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților; și miza (interesul) pentru reclamant ce relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

Cu referire la criteriul de complexitate a cauzei, instanța de judecată menționează că, complexitatea se referă atît la situația de fapt cît și la situația de drept. Un caz complex poate implica probleme cu privire la starea de sănătate a unui reclamant, volumul mare de probe, probleme juridice complexe, necesitatea audierii unui număr mare de martori sau numărul mare de persoane afectate, necesitatea dispunerii efectuării a expertizei judiciare, etc.

În urma analizei raportului prezentat de către Ministerul Justiției și cu referire la criteriile menționate mai sus sub aspectul determinării complexității, instanța de judecată conchide că, cazul contravențional referitor la care se invocă încălcarea termenului rezonabil de examinare, nu prezintă o complexitate sporită și nu poate să determine o justificare a duratei de examinare pentru perioada de 3 ani și 9 luni. Or, nu se implicau multe părți, raportul indicînd decît doi martori, o parte vătămată și contravenientul.

Cu referire la comportamentul instanțelor de judecată, se reține că, responsabilitatea principală pentru judecarea cauzei și pentru desfășurarea rapidă a unui proces îi revine instanței de judecată. În speță, este de remarcat că, deși instanța de judecată a demonstrat diligență în gestionarea cauzei, exprimată prin fixarea termenelor de judecare în intervale de timp rezonabile, aceste acțiuni au fost influențate inclusiv și de comportamentul participanților la proces, volumul de lucru general al instanțelor care de fapt se răsfrîng atît asupra desfășurării procesului de examinare cît și asupra termenilor rezonabili de examinare în general. Aceste din urmă circumstanțe de rînd cu alte circumstanțe procesuale, de fapt au favorizat în mare parte încălcarea duratei rezonabile de judecare a cauzei contravenționale.

Totodată, instanța de judecată reiterează că, se constată că, examinarea cauzei contravenționale pornită în privința lui Dimitrov Alexei, a început la data de 20.01.2022, pînă la data de 06.10.2025, cînd a fost emisă hotărârea asupra contestației, având o durată de 3 ani și 9 luni, termenul fiind unul lipsit de rezonabilitate în raport cu complexitatea cauzei și măsurile procedurale necesare ce conduc la examinarea în perioadă îndelungată a cauzei.

La fel, instanța atestă că, derularea îndelungată a procesului a fost determinat de factori obiectivi, ce nu pot fi atribuiți în exclusivitate instanței de judecată, cum ar fi cererile de amînare, cererile de recuzare, abținere, de prezentare a probelor, perioadele de concediu, precum și amînări justificate prin imposibilitatea prezentării materialelor contravenționale în original.

Totodată, instanța reține că, sarcina principală de a asigura soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil aparține statului. Jurisprudența constantă a CtEDO statuează că statul este responsabil pentru organizarea sistemului judiciar și pentru omisiunile organelor sale.

Cît privește miza pentru reclamant, instanța consideră ca fiind relevante mențiunile reclamantului referitoare la miza procesului contravențional pentru el, și anume că, este una stringentă, avînd în vedere că, acesta a fost învinuit de săvârșirea unei fapte contravenționale, care implică posibile sancțiuni, iar așteptarea soluției creează stări de stres, incertitudine.

Luând în considerație normele de drept invocate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de judecată apreciază ca fiind întemeiate argumentele formulate de Dimitrov Alexei precum că i-a fost încălcat dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale. Or, durata de examinare a acestei de 3 ani și 9 luni, este una excesivă și nerezonabilă în raport cu termenul stabilit de art.454 Cod contravențional, și, toate elementele indicate supra.

În corespundere cu art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art. 2037 alin.(1) - (3) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Conform art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Cu privire la cuantumul prejudiciului moral, instanța reține că suma de 30 000 lei solicitată de reclamant este excesivă și nu corespunde criteriilor de proporționalitate stabilite de jurisprudența CtEDO și de Recomandările Curții Supreme de Justiție privind satisfacția echitabilă. Astfel, avînd în vedere durata totală a procesului, dar și situația economică a Republicii Moldova, instanța apreciază că suma de 5 000 lei reprezintă o compensație echitabilă, proporțională cu prejudiciul moral efectiv suferit de reclamant.

Subsecvent, instanța va dispune încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Dimitrov Alexei, a sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale nr. *****.

Instanța subliniază că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Iar, luînd în considerație toate cele menționate idem, termenul de examinare a cauzei contravenționale, comportamentul părților, miza procesului pentru reclamant, jurisprudența CtEDO raportată la realitățile naționale, instanța reiterează că, echitabil și proporțional cu titlu de prejudiciu moral este suma de 5000 lei, care este în măsură să asigure compensație pentru dreptul încălcat al reclamantului de examinare a cauzei contravenționale în termen rezonabil.

Cu referire la cheltuielile de judecată, instanța menționează următoarele.

Conform art. 90 lit. d) Cod procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participant la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță.

Instanța remarcă că, reclamantul a anexat la cerere abonamentul de călătorie cu transportul public, susținând că acesta a fost achiziționat în scopul deplasării la ședințele de judecată.

Instanța reține că, abonamentul de călătorie cu transportul public nu este de natură să dovedească caracterul strict necesar și exclusiv legat de desfășurarea procedurilor judiciare. Astfel, cheltuielile de transport care pot fi admise ca parte a cheltuielilor de judecată trebuie să fie direct atribuibile participării la ședințele de judecată, ceea ce implică o dovadă certă a legăturii dintre cost și cauza examinată.

Mai mult, instanța observă că abonamentul prezentat de reclamant poate fi folosit și în alte scopuri cotidiene deplasări personale și profesionale, fără ca aceasta să poată fi verificată sau limitată de instanță.

Astfel, în lipsa unor probe certe privind cheltuielile generate de deplasarea exclusivă la instanță, instanța va respinge solicitarea reclamantului privind încasarea cheltuielilor de transport în sumă de 972 lei, ca fiind neîntemeiată. Mai mult că, în raportare directă cu cauza în speță, cînd în ședința de judecată reclamantul nu s-a prezentat, evident, aceste cheltuieli nu pot fi atribuite ca suportate în legătură cu acest proces.

În concluzia celor indicate supra, reieșind din analiza cumulativă a duratei procedurii, a gradului de complexitate a cauzei, a comportamentului procesual al părților și a modului de gestionare a procesului contravențional, instanța reține că perioada cuprinsă între 20.01.2022 și 06.10.2025 este una nejustificat de lungă, depășind limitele unui termen rezonabil în sensul art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și termenul stabilit la art.454 din Codul contravențional pentru examinarea cauzelor contravenționale, astfel încît se impune constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, și, încasarea de la bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiție al Republicii Moldova în beneficiul lui Dimitrov Alexei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale conform contestației împotriva ordonanței cu privire la pornirea procesului contravențional și de aplicarea sancțiunii contravenționale conform dosarului nr.*****, suma de 5000(cinci mii) lei, în rest acțiunea urmează a fi respinsă, inclusiv în partea de compensarea cheltuielilor de judecată, odată ce nu a fost stabilită legătura lor cu cauza în speță.

În conformitate cu prevederile art.art.238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

hotărăște

Acțiunea la cererea lui Dimitrov Alexei împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, se admite parțial.

Se constată încălcarea dreptului lui Dimitrov Alexei la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale conform contestației împotriva ordonanței cu privire la pornirea procesului contravențional și de aplicarea sancțiunii contravenționale conform dosarului nr.*****.

Se încasează de la bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiție al Republicii Moldova în beneficiul lui Dimitrov Alexei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale conform contestației împotriva ordonanței cu privire la pornirea procesului contravențional și de aplicarea sancțiunii contravenționale conform dosarului nr.*****, suma de 5000(cinci mii) lei.

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului, prin intermediul judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei
Judecător Iraida Secrieru-Coşleț